

سوال های متن درس پنجم - هماهنگی پاره‌های کلام (فنون ۱)

۱- شاعران برای تاثیرگذاری سخن خود از چه عواملی بهره می گیرند؟

۲- آشکارترین ابزار موسیقایی شعر چیست؟

۳- راه‌های تشخیص موسیقی شعر چیست؟

۴- مصراع‌ها (پاره های شعر) از چه چیزی سامان یافته‌اند؟

۵- ایستگاه‌های آوایی مصراع زیر را مشخص نمایید.

«تو از هر درکه باز آیی بدین خوبی و زیبایی»

۶- هجا چیست؟

۷- هجا از چه پدید می آید؟

۸- حرف چیست؟

۹- واج را با ذکر مثال تعریف کنید.

۱۰- در زبان فارسی چند واج وجود دارد؟ انواع واج را نام ببرید.

۱۱- انواع هجاهای زبان فارسی را به طور کامل شرح دهید. (مهم)

۱۲- قبل از جداسازی هجاهای یک کلمه به چه نکاتی باید توجه کرد؟

۱۳- دو مصراع یا بیت چه موقع هم وزن اند؟

۱۴- در بیت زیر هجاها را جداسازی نمایید. (با نوشتن علامت هجا)

اگر پای در دامن آری چو کوه سرت ز آسمان بگذرد در شکوه "سعدی"

۱۵- هجای پایانی اوزان شعر فارسی چگونه است؟

۱۶- طول مصراعها در شعر نو چگونه است؟

پاسخ نامه سوال های متن - درس پنجم (فنون ۱)

۱- وزن / عاطفه / خیال

۲- وزن

۳- تمرین شنیداری برای پرورش هوش موسیقایی / تقسیم شعر به پاره‌های هماهنگ و مساوی

۴- قطعه‌های کوچک و ایستگاه های آوایی

۵-

ت	اَز	هَر	دَر	ک	بَا	زَا	یِی	ب	دِیْن	خَو	بِی	ی	زِی	بَا	یِی
---	-----	-----	-----	---	-----	-----	-----	---	-------	-----	-----	---	-----	-----	-----

۶- هجا یا بخش مقدار آوایی است که دهان با یک بار باز شدن آن را ادا می‌کند.

۷- واج

۸- حرف، شکل نوشتاری واج است.

۹- واج، کوچک‌ترین واحد آوایی زبان است. مثل کتاب که ۵ واج دارد: ک / - / ت / ا / ا / ب

۱۰- ۲۹ واج / ۲۳ واج صامت (بی‌صدا) مانند: ب / پ / ت / ث / ر / و.....

۶ واج مُصَوَّت (صدادار) شامل ۳ مصوَّت کوتاه: - - - ۳ مصوَّت بلند: آ، ی، و (او)

۱۱-

عنوان هجا	نحوه قرار گرفتن	نشانه	مثال
کوتاه	صامت + مصوَّت کوتاه	U	چو(چ)، که(ک)، وَ
بلند	۱- صامت + مصوَّت کوتاه + صامت	-	گُل، سَر، دِل
	۲- صامت + مصوَّت بلند	-	پَا، سِی، مَو

کشیده	۱-صامت + مصوّت کوتاه + دو صامت ۲-صامت + مصوّت بلند + (۱ یا ۲ صامت	U_ U_	بُرد، سبّز، شِعْر دوست، آب(ء+ا+ب)، سیب
-------	--	----------	--

۱۲- (۱) هر هجا یک بخش دارد. تعداد هجای کلمه = تعداد مصوّت کلمه / مثال: باد یک مصوّت (۱) دارد و یک هجاست. برادر ۳ مصوّت (_ ا _) دارد و ۳ هجاست.

(۲) هر هجا را همان طور که می‌خوانیم، می‌نویسیم تا در شمارش واج‌ها دچار مشکل نشویم مانند:

تو ت هجای کوتاه U / خواب خاب: هجای کشیده U_

(۳) هیچ واژه‌ای با مصوّت آغاز نمی‌شود. مثال آز = ا + ز / آب = ا + ب همزه صامت است.

۱۳- (۱) تعداد هجاها برابرند (۲) هجاهای کوتاه و بلند آنها در مقابل یکدیگر قرار گیرد.

-۱۴

ا	گر	پا	ی	در	دا	م	نا	ری	چ	کوه
س	رت	زا	س	مان	بگ	ذ	رد	در	ش	کوه
U	-	-	U	-	-	U	-	-	U	-

۱۵- هجای پایانی همیشه بلند است

۱۶- مساوی نبودن مصراع‌های شعر نو ت / را / من / چش / م / در / را / هم ش / با / هن / گا / م

/ - / - / - / U - / - / - / U / - / - / - / U

U